GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 62. Piątek 15. marca 1850. Rok bieżący gazety **39.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 11. marca. Tomasz Matysiewicz, rodem z Krosna, obwodu Jasielskiego, 37 lat mający, rel. rz. kat., żonaty, ojciec czworga dzieci. szewc z profesyi, za zaniedbane meldowanie obcego, skazany został wyrokiem prawnym w wyższej instancyi potwierdzonym, na karę zapłacenia stu złr. na rzecz tutejszego funduszu dla ubogich, a w razie gdyby nie złożył tej kwoty w przeciągu trzech dni od czasu ogłoszenia wyroku, na 4tygodniowy areszt. Wyrok ten ogłoszono dnia dzisiejszego.

Z c. k. sądu wojennego.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 9. marca. Mianowany jeneralnym konzulem w Warszawie pułkownik Heim, udał się dziś w podróż na miejsce przeznaczenia swego.

— Ministeryum wojny rozporządziło, że inwalidy patentalni i rezerwacyjni w razie słabości niemają żadnego prawa do żądania zapomogi wojskowej, lecz że z nimi zarówno jak z innymi ubogimi miejscowymi postępować należy.

— Wypłata uznanych za pomocą likwidacyi kwot indemnizacyjnych za zrządzone wypadkami z października szkody już się rozpoczęła, i odbywa się nieprzerwanie po przedmieściach w zabudowaniach gminnych.

— Ministeryum handlu ukończyło już obrady komisyjne nad projektem wybudowania dworca kolei przy komunikacyjnej kolei Wiedeńskiej. Przedłożony w tej mierze plan został zupełnie przyjęty. (Ll.)

(Zdarzenie w Kladno.)

Praga, 6. marca. Dowiadujemy się, że z końcem marca będzie zaprowadzona w Pradze i w przyległych okolicach żandarmerya. Jeżeli powtórnie wyrażamy życzenie, aby ten instytut jak najrychlej przyszedł do skutku w całym kraju, sądzimy, iż zdanie nasze tem bardziej podziela każdy miłośnik prawa, ileże w najnowszym czasie mnożą się w zatrważający sposób gwałty na prowincyi. I tak dzisiejsze Praskie Nowiny donoszą o bezprawiu, jakiego się złodzieje dnia 3. marca w lesie Kladno dopuścili. Leśniczy poszedł w tym dniu z dwoma adjunktami i z jednym gajowym do lasu, by wyśledzić złodziei Ci spotkawszy go, w liczbie ośmiu, rzucają się na niego, a kiedy on według ich życzenia — bo na ich stronie była przewaga — zamierza się wystrzelić z karabinu w powietrze, ugodzony kulą w piersi, pada na ziemię. Jego towarzysze odbiegli go, ale złodzieje dognali ich i okropnie zbili. Nazajutrz umarł leśniczy śród strasznych bolów, a gajowy i dwaj adjunkci są niebezpiecznie chorzy.

(Ruch w portach dalmatyńskich w r. 1849.)

Zara, 28. lutego. W roku 1849 zawinęło do portów dalmatyńskich 18,732 większych i mniejszych okrętów. Z karawanami przybyło: do Spalato 3410 podróżnych i 7382 koni z towarami wartości 158,222 zr.; do Raguzy 9107 podróżnych, 13,836 koni, z towarami wartości 233,275 zr.; do Rizano 2919 podróżnych z 2180 końmi i towarami za 98 zr. Karawanami wywieziono oprócz soli towarów wartości 277,353 zr. z miasta Spalato; za 223,911 zr. z Raguzy, a za 4261 zr. z Rizano. Soli sprzedano Turkom i Czernogórcom 10,395 cetnarów; dochód ztąd wynosił w Spalato 19,351 zr., w Raguza 881 zr., w Rizano 1717 zr. śr. (Ll.)

(Zaszczytny czyn ze strony władzy wojennej.)

Mantua, 5. marca. W tych dniach wydarzył się tu wypadek oburzający, który jednak przynosi zaszczyt naszemu rządowi wojskowemu. Józef Piubeni, dosyć zamożny majtek z Mariana, ożenił się niedawno z daleko młodszą osobą, a pożycie ich, jak to zwykle w podobnych stosunkach, nie było szczęśliwe. Młoda żona, której cnota już dawniej była w podejrzeniu, nie zdołała się oprzeć karygodnej namiętności i oswoiła się powoli z tą myślą, żeby się pozbyć swego starego małżonka; słowem udała się pewnego dnia do zwierzchności wojskowej i denuncyowała swego męża, że posiada broń palną, jakoż w istocie przy rewizyi znaleziono w sypialni gospodarza domu schowaną w kominie strzelbę nabitą. Piubeni został natychmiast aresztowany, a gdy w skutek przysięgi świadków i własnego jego zeznania uznano go winnym; skazał go sąd doraźny na śmierć przez rozstrzelanie. Pan komendant twierdzy jen. Gorzkowsky ze względu na wiek podeszły inkwizyta i na jego zresztą dotychczas nienaganne postępowanie oburzony nareszcie zdradą własnej małżonki inkwizyta, wyrzekł zupełne i bezwarunkowe ułaskawienie skazanego Piubeni — zaś godną jego połowicę aresztowano natychmiast, co się powszechnie podobało. (Oest. Cor.)

Ameryka.

(Wiadomości z Ameryki północnej.)

New-York, 20. lutego. Prezydent Stanów zjednoczonych zamyśla wkrótce przedłożyć kongresowi wszystkie dokumenta tyczące się kwestyi kanału w Nicaragua.

Zapewniają, iż zawarty został traktat tyczący się budowli tego kanału między panem Clayton a Henrykiem Lytton-Bulwer. Traktat ten miano przesłać ostatnim parostatkiem do Anglii.

Ten traktat zarecza protekcyę towarzystwa w Nowym-Yorku zajmującego się tem przedsiębierstwem i stypuluje gwarancye neutralności terytoryum, które kanał ten będzie przecinał. Postanawia oraz, iż ani Anglia ani Stany zjednoczone niebędą mogły ani kolonizować, ani zająć, ani fortyfikować ani w ogóle jakiejkolwiek wykonywać władzy w Ameryce środkowej.

Tym samym okrętem, który przywiózł powyższe wiadomości, nadeszła także wiadomość, iż się zawiązała konfederacya do połączenia państw Nicaragua, Hondura i San-Salvador.

Spodziewano się wkrótce publikacyi bardzo zajmującego sprawozdania pana King, byłego członka kongresu w Georgii o obecnem położeniu Kalifornii wraz z wnioskami o przyszłości tego kraju. Pan King był przeszłej wiosny w Kalifornii w misyi specyalnej ze strony prezydenta Stanów zjednoczonych, liczy on teraźniejsza ludność w S. Francisco na 25,000 dusz, i sądzi, iż się ta liczba podwoi jeszcze w ciągu roku bieżącego; oblicza wywóz złota na rok 1850 na trzydzieści milionów dolarów. Według jego zdania ilość złota zebranego dotychczas niczem nie jest w porównaniu z ilością, którą się wydobędzie, gdy się prace górnicze będą odbywały według zasad umiejętności.

Na kongresie Stanów zjednoczonych wywołało przedłożenie bilu względem przyłączenia Kalifornii z teraźniejszą jej konstytucyą (znoszącą niewolnictwo) do Stanów zjednoczonych istną burzę między reprezentantami państw południowych. Dyskusyę nad tym bilem odroczono na czas późniejszy. (Ind.)

(Zagajenie sejmu w Rio-Janeiro. — Traktat.)

Rio-Janeiro, 7. stycznia. Dnia 1. stycznia zagaił Cesarz osobiście sejm prawodawczy swego państwa. Mowa jego zwraca szczególnie uwagę na niepokoje w prowincyi Fernambouc i na potrzebę pomnożenia sił lądowych i morskich.

Między Paraguay a konfederacyą Argentyńską zawarty został traktat prowizoryczny. (Ind.)

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 5. marca. Izba niższa zajmowała się na dzisiejszem posiedzeniu dalszą dyskusyą nad projektem ustawy względem powiększenia liczby wyborców w Irlandyi. Większością 142 głosów przeciw 90 odrzucono poprawkę rządową zniżającą census na 5 funt. szt. zamiast 8. Resztę artykułów aż do szóstego przyjęto.

Izba wyższa przyjęła w głównym wydziale bil tyczący się obchodów partyi w Irlandyi.

Na dzisiejszem posiedzeniu izby niższej przedłożył także pan Stanley wniosek, aby izba mianowała komisyę specyalną dla rozpoznania niezawiśle od wszelkich względów politycznych środków polepszenia bytu klas ubogich i pracujących. Sir G. Grey wezwał pana Stanley aby cofnął swoją propozycyę, tym bowiem sposobem powiększonoby tylko według jego zdania masę dokumentów, które izba już posiada nie dostarczywszy ani jednego praktycznego środka ku zapobieżeniu nędzy klas biedniejszych. Dodał oraz, iż niepojmuje jak można kwestyę polepszenia bytu klas robotniczych odosobniać od kwestyi reform politycznych. Wnioskodawca cofnął swoją propozycyę.

Izba przyjęła potem większością 45 głosów przeciw 32, a to mimo woli rządu, mocyę, aby się zgromadzenie ukonstytuowało jako wydział jeneralny do rozpoznania podatku od lasów w celu zniesienia onego na korzyść drzewa służącego do budowli okrętów. Z rachunków podanych przez wnioskodawcę okazuje się, iż ilość drzewa po-

trzebnego do budowli okrętów wynosi w Anglii rocznie 140,000 beczek, z których czwarta część pochodzi z zagranicy i od których według wagi wynoszącej około jednej beczki opłaca się cło 20 szylingów. Strata więc wynikająca z przyjęcia tej mocyi wynosiłaby około 35,000 funt. szter.

Dziennik „Times" donosi, że lord John Russell przedłoży znowu wkrótce w izbie niższej bil względem przypuszczenia żydów do parlamentu. Wiadomo, iż propozycyę tę odrzuciła izba wyższa w przeszłym roku. (Indep.)

(Posiedzenie towarzystwa rosyjskiego.)

Londyn, 4. marca. Towarzystwo rosyjskie odbyło dnia 1. b. m. pod przewodnictwem pana Weguelin roczne posiedzenie. — Z obecnych byli gubernator banku angielskiego, J. Masterewn, T. Baring, pułkownik Colguhoun itd. Przewodniczący spełnił śród wielkich oklasków toast wniesiony za zdrowie Cesarza; zmierzając do zaczepki i podejrzenia, na które ten Monarcha ciągle jest wystawiony, oświadczył, że jako człowiek prywatny i mąż stanu ocenia zupełnie przewyborne jego przymioty i zasługi około europejskiego pokoju. Spełniono także toast za zdrowie barona Brunnow. Vignolles, budowniczy nowego mostu w Kijowie, na dowód, jak mocno szanuje Cesarz techniczną zdatność Anglików, opowiadał o nim anegdotę, która towarzystwu złożonemu prawie z samych Anglików bardzo się podobała. Vignolles zrobił plan do tego mostu, który jednomyślnemu zdaniu rosyjskiego komitetu budownictwa właśnie był przeciwny; Cesarz był sam na sesyi, zapytał Vignollesa czy swojem nazwiskiem jako Anglik może zaręczyć za dobroć tego projektu, a gdy ten potwierdził, Cesarz przyzwolił natychmiast. Spełniono także toast za zdrowie konzula greckiego; ten dziękując ubolewał nad teraźniejszem przez surowe postępowanie lorda Palmerstona wywołanem nieporozumieniem.

Francya.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodowem.)

Paryż, 6. marca. Z porządku dziennego przypadła na dzisiejszem posiedzeniu druga obrada nad wnioskiem pana Melun względem polepszenia niezdrowych pomieszkań. Melun zwraca uwagę na to, że najdoświadczeńsi lekarze widzą w tem jedyną przyczynę chorób dziedzicznych, które decymują ludność a szeregi wojska zapełniają słabowitymi i niedołężnymi ludźmi. Wnioskodawca spodziewa się, że projekt jego będzie przyjęty, bo nie jest socyalistyczny, lecz ma tylko ludzkość na celu. Theofil Roussell, autor projektu przeciwnego oświadcza, że co do zasady zgadza się zupełnie z wnioskiem pana Melun. Różni się tylko w szczegółach a mianowicie co do zewnętrznej organizacyi wspomnionego projektu do ustawy. Pan Roussell chce więc rozwijać swoje zdanie. Lecz prezydent zwraca jego uwagę na to, że teraz idzie dopiero o ogólną debatę. Riancey sprawozdawca oświadcza, że komisya jest temu przeciwną. Następnie odczytał p. Montigny sprawozdanie komisyi o wniosku do ustawy organicznej względem odpowiedzialności prezydenta, ministrów i innych urzędników państwa. (Senzacya.) Art. 1. komisyi przyjęto w następującej osnowie: „Jeżeli rada gminy uzna za rzecz potrzebną, mianuje natychmiast komisyę, która ma podać środki do polepszenia niezdrowych pomieszkań. Niezdrowe są wszystkie pomieszkania, które szkodzą zdrowiu lub życiu mieszkańców." Artykuł dodatkowy panów Wołowskiego i Mortemart przyjęto na wniosek sprawozdawcy i ministra handlu. Art. 2 postanawia liczbę i stan członków. Art. 3 sposób rewidowania pomieszkań, art. 4 traktuje o protokóle komisyi, art. 5 o uchwale rady gminnej, art. 6 o rekursie przeciw tej uchwale, art. 7. o zobowiązaniu właściciela domu, art. 8, 9, 10, 11, i 12 tyczą się stanowiska rady gminnej w tej sprawie. Wszystkie te artykuły przyjęto po odrzuceniu poprawek. Wołowski proponuje na koniec, ażeby gminę upoważniono do założenia osobnego funduszu zdrowia, z któregoby niezamożnym właścicielom domów dawano forszusy i twierdzi, że jeżeli państwo przymusza mniejszych właścicieli do wydatków, których oni nie są w stanie pokryć z własnych funduszów, tedy powinno ich wspierać. Raudot zbija to zdanie, a zgromadzenie odrzuca tę poprawkę i zamyka posiedzenie.

(Góra i legitymiści. — Wybory w Paryżu.)

Paryż, 6. marca. Połączenie się góry z legitymistami, które przeszłej środy stało się powodem klęski gabinetu przy ustawie o burmistrzach w biurach zgromadzenia narodowego, gotuje ministerstwu nową klęskę, wprawdzie daleko mniej ważną, zawsze jednak dość dotkliwą. Zdaje się bowiem, iż komisya mianowana do rozpoznania żądań prokuratora republiki tyczących się sądowego ścigania deputowanego Michel de Bourges, nie przyzna prokuratowi żądanego upoważnienia, przynajmniej wnosić to można z wyboru referenta, którym mianowano pana Charras członka ostatecznej lewej strony.

Ze wszystkiego wnosić można, że wyborcy w Paryżu bardzo wielki będą mieli udział w wyborach, które się odbędą w przyszłą niedzielę. Ani z jednej ani z drugiej strony nie okaże się znaczna scysya. Między dziennikami partyi legitymistów, dziennik „l'Union" przystąpił bez wahania się do listy unii elektoralnej, inny dziennik legitymistów „l'Opinion publique" wstrzymał się zupełnie i niepublikuje żadnej listy; trzeci „Gazette de France" zdaje się sam tylko skłaniać się do opozycyi, lecz także nie zaleca żadnego kandydata. Dzienniki stronnictwa Bonapartystów oświadczyły się wszystkie za trzema kandydatami umiarkowanymi.

Ta sama harmonia panuje z małemi wyjątkami między dziennikami demokratycznemi. (Indep.)

(Kwestya wyborów. — Czynności komisyi zgrom. narodowego. — Wiadomość z Grecyi.)

Paryż, 7. marca. Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia narodowego niezawiera nic zajmującego.

W kwestyi wyborów niezaszła od dnia wczorajszego żadna zmiana. Obydwie partye sobie przeciwne agitują bez ustanku, lecz niemożna przewidzieć z której strony będzie wygrana. Zdaje się jednak, iż w Paryżu kandydaci umiarkowani najwięcej mają szansy.

Komisya zajmująca się rozpoznaniem żądanego przez prokuratora republiki upoważnienia do rozpoczęcia kroków sądowych przeciw deputowanemu Michel (de Bourges) nie oświadczyła się odmównie, zdaje się owszem, iż większością trzech głosów przyzwoli na żądanie prokuratora.

Ustawa względem burmistrzów zatrudnia ciągle umysły. Niektóre osoby mówią o transakcyi zasadzającej się na ograniczeniu trwania tej ustawy, coby rządowi zjednało kilka głosów partyi legitymistów. Inni zaś utrzymują przeciwnie, że to stronnictwo ani słyszeć niechce o tej ustawie i przyznać należy, że to zdanie popierają prawie jednogłośnie dzienniki legitymistowskie. Jeden z naszych korespondentów donosi, że komisya zajmująca się rozpoznaniem tego projektu zwlekać będzie umyślnie decyzyę tak długo, aż dopóki nie będzie przedłożona ustawa ogólna względem organizacyi departamentów i gmin. Wtedy komisya zamyśla zaproponować odesłanie kwestyi wywołanej przez projekt o burmistrzach do dyskusyi nad ustawą ogólną, do której ten szczegółowy projekt koniecznie powinien być przyłączony.

Z Grecyi niema nic nowego. Rząd grecki przedłożył izbom projekt ustawy tyczący się indemnizacyi właścicieli okrętów zabranych przez admirała Parker. W rocznicę wylądowania króla Otona otrzymało wielu wychodźców bawiących w Turcyi amnestyę. Wyłączeni są Griziotis, Papakosta i kilku innych głównych naczelników w ostatniem powstaniu. (Indep.)

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 4. marca. Dnia jutrzejszego ma zjechać prezydent republiki w towarzystwie ministra wojny do Vincennes dla odbycia tam przeglądu wojsk miejscowych.

Wczoraj zwiedzała wielka księżna Badeńska grobowiec Napoleona w hotelu inwalidów. Zacząwszy od podwórza ustawiono szpalerem bataliony inwalidów aż do kościoła. Jerom Napoleon w mundurze marszałka prowadził księżnę do kaplicy grobowej obitej aksamitem czerwonym, a u wnijścia czekało na nią duchowieństwo z przyjęciem. Część przedpołudnia spędziła księżna w archiwum przyglądając się własnoręcznym listom Napoleona.

— Dzisiaj zrana odbyło się znowu zgromadzenie wszystkich jenerałów i oficerów sztabowych garnizonu paryskiego u jenerała Changarnier.

— Dzienniki wspominały niedawno temu o nocie rządu rosyjskiego tyczącej się greckiej kwestyi. Utrzymują teraz, że notę tę z dnia 15. lutego przesłaną od hrabi Nesselrode panu Brunów, zakomunikowano już francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych. — Napisana jest, jak sądzą, bardzo dobitnie i może być uważana niemal za protestacyę przeciw postępowaniu Anglii z Grecyą.

(Postanowienia projektu do ustawy względem prywatnej korespondencyi telegraficznej.)

Paryż, 3. marca. Główne postanowienia przedłożonego prawodawczemu zgromadzeniu projektu do ustawy względem telegraficznej korespondencyi prywatnej są następujące:

Wszystkie depesze telegraficzne muszą być oddane dyrektorowi telegrafu, który w interesie publicznego porządku i dobrych obyczajów może odmówić ich odesłanie. — Depesza nadesłana na miejsce swego przeznaczenia może być zatrzymana, albo też doręczenie jej może być w ogóle zakazane, jeżeliby dyrektor przekonał się, że depesza może publiczną spokojność na niebezpieczeństwo narazić.

Rządowi przysłuża prawo zawiesić telegrafy dla korespondencyi prywatnej, na jednej, na kilku albo na wszystkich liniach razem.

Rząd nie ma żadnej odpowiedzialności za użycie telegrafu dla korespondencyi prywatnej.

Przy oszacowaniu słów, policzone będą adres, data i podpisy. Liczby będą tak porachowane, jak gdyby literami wypisane były. Każda frakcya miryametru będzie za cały miryameter policzona.

Gdy telegraf urządzony będzie do służby nocnej, będzie podwyższona o połowę opłata za posełane w nocy depesze.

(Kurs giełdy paryskiéj z 6. marca.)

Renty 5% — 96.25; 3% — 58.20.

Szwajcarya.

(Sprawa szwajcarska.)

Kwestya szwajcarska zeszła stanowczo na drogę pokoju. Rada federacyjna usiłuje coraz więcej usunąć wszystko coby mogło być mocarstwom zagranicznym powodem do użaleń. Interpelowała ona znowu rząd Tesyński względem rozmaitych pogłosek. Zapytała między innemi czyli to prawda, iż w tym kantonie z wielką czynnością przygotowują amunicye, i że w Lugano istnieje komitet rewolucyjny. Rząd tesyński odpowiedział znowu przecząc na te zapytania. Według tej odpowiedzi w całym kantonie jeden tylko jest Polak, czterech lub pięciu Węgrów, którzy pracują na wsi i 250 do 300 emigrantów włoskich, powiększej części robotników i najemników. — Zdaje się, że rząd tessyński wezwał radę federacyjną do wysłania komisyi dla przekonania się o tem naocznie. (Indep.)

Włochy.

(Wiadomości z różnych miast włoskich.)

W Loreto zebrało się na dniu 24go lutego 20 biskupów, a między tymi 4 kardynałów i arcybiskup z Urbino, dla naradzenia się w ważnych kwestyach religijnych. Prezydował przy tem mianowany od papieża umyślnie do tej funkcyi kardynał de Angelis, arcybiskup z Fermo.

— W Bononii i okolicach tego miasta wydarzają się ciągle łupieztwa od rozbójniczej hałastry, zaczem zaostrzenie kary za utajenie broni znalazło powszechne uznanie. 25go lutego przytrzymali bandyci pod samem miastem powóz prywatny, tudzież inny pocztowy dążący do Rzymu, i zupełnie je zrabowali.

— Komendant gwardyi narodowej w Turynie polecił rozkazem dziennym (z 28. lutego), iżby cztery legie tego korpusu zebrały się w dniu 4. marca — jako w rocznicę utworzenia gwardyi — na kościelną paradę. — W izbie deputowanych debatowano nad reformą poczt. Król Sardyński mianował komisyę mającą się zająć polepszeniem położenia niższego kleru. (Ll.)

(Korespondencya z Rzymu.)

Rzym, 24. lutego. Dziennik „Independance Belge" zawiera następującą korespondencyę: Doniesienie o postanowieniu papieża, iż nie tak prędko wróci do Rzymu, potwierdza się teraz i w drodze urzędowej. Kardynał Dupont lubo bardzo łaskawie został przyjęty od papieża nie dopiął wszakże celu swojej misyi. Papież sądzi, iż nawet najgorliwsi sprzymierzeńcy jego uważają kwestyę rzymską za będącą w związku z kwestyą polityki wewnętrznej tego lub owego państwa i oświadcza, iż wszelkie złe pochodzi z tego łączenia rzeczy, które nienależą do siebie. Oprócz tego oświadczył Ojciec św. iż w tak opłakanym stanie rzeczy uważać będzie za obowiązek zaprotestowania oddaleniem swojem z Rzymu przeciw temu anti katolickiemu postępowaniu.

Pomimo zamachu na życie księcia Musignano zakończył się karnawał tutejszy dość wesoło. W ostatnich dwóch dniach napełniony był Corso powozami i pieszymi. Aresztowanie znanych wichrzycieli uspokoiło mieszkańców.

(Jego Excel. F. M. hr. Radecky spodziewany w Rzymie.)

Rzym, 28. lutego. W pałacu weneckim przygotowują paradne pomieszkanie dla marszałka Radetzkiego, który jak to z pewnością słychać ma przybyć za kilka dni do Rzymu, by z swoim sztabem jeneralnym być obecnym przy zatknięciu uroczystem herbów austryackich.

Niemce.

Sprawy niemieckie zasługują obecnie na szczególną uwagę choćby tylko dla tego, iż coraz to nowe zmiany prawie codziennie po sobie następują. Ogólne położenie wydaje się być w obecnej chwili następujące: z jednej strony projekt pruski opierający się na małych podrzędnych państwach, niemogąc wszakże liczyć na wszystkie zarówno; z drugiej strony projekt austryacko-bawarski, do którego przystępuje Wirtemberg i Saksonia. — Nareszcie między temi dwoma Hanower, po przyczynieniu się razem z Saksonią do przygotowania związku pruskiego odstąpił od niego nagle, lecz nie przystępuje właśnie dla tego przynajmniej dotychczas do projektu austryacko-bawarskiego.

Takie jest położenie ogólne, lecz sytuacya wewnętrzna każdego pojedyńczego państwa oddziaływa ustawicznie na ogół i zmienia go codziennie.

(Dosłowna osnowa tak zwanego „związku czterech królów.)

Dziennik „Schlesische Ztg." ogłasza — według własnego zaręczenia — dosłowną osnowę tak zwanego związku czterech królów:

Art. 1. Za wspólne sprawy związkowe uważa się:

1) Internacyonalne zastępstwo Niemiec w powszechnych swych stosunkach do zagranicy. Prawo poselstwa szczególnych państw nie ma być zniesione.

2) Rozstrzyganie o wojnie i pokoju.

3) Ster zwierzchniczy siły zbrojnej lądowej i morskiej.

4) Utrzymanie pokoju, wewnętrznej w kraju spokojności.

5) Nadzór wspólnych spraw handlowych i cłowych.

6) Nadzor zakładów dla komunikacyi, żeglugi, poczt, kolei żelaznych, telegrafów.

7) Popieranie względem porozumienia się co do jednakowości monet, miar i wag.

8) Dostarczenie potrzebnych środków pieniężnych na wspólne potrzeby za pomocą składek matrykularnych.

9) Gwarancya tych praw, które wszystkim należącym do związku niemieckiego państwom są przyznane.

10) Prawodawstwo w spólnych sprawach związkowych bez ubliżenia niezawisłości wewnętrznej administracyi krajowej w państwach szczególnych.

Art. 2. Organa związku stanowią: 1) Rząd związkowy, 2) Zastępstwo narodowe, 3) Sądownictwo związkowe.

Art. 3. W skład rządu związkowego wchodzi siedmiu członków wybieranych przez następujących członków związku:

1) Austryę. 2) Prusy. 3) Bawaryę. 4) Saksonię. 5) Hanower. 6) Wirtemberg. 7) Hessyę elektoralną i księstwo Heskie.

Innym członkom związkowym pozostawiono do woli przyłączyć się do któregokolwiek z pomienionych państw, jak dalece stosunki pokrewieństwa lub dziedzictwa nie wymagają łączenia się ich z tym lub owym głosem. Sposób, w jaki zastąpione tym trybem państwa mają wziąć udział w administracyi politycznej związku, zależyć będzie od dobrowolnej w tej mierze umowy.

Art. 4. Rząd związkowy będzie miał siedzibę swoją w Frankfurcie nad Menem; zawiaduje wszystkiemi wspólnemi sprawami związku z wyjątkiem sądownictwa — poczęści sam, poczęści przy spólnem działaniu zastępstwa narodowego. Porozumiewa się z rządami szczególnych państw związkowych albo za pośrednictwem ich pełnomocników, lub w braku ich za pomocą pośredniej korespondencyi.

Art. 5. Rząd związkowy postanawia uchwały swe zwykle na mocy pojedyńczej większości głosów. Wszakże gdyby szło o zmianę konstytucyi związkowej, natenczas stanowić można w tej mierze tylko jednozgodnością głosów.

Art. 6. Członkowie rządu związkowego obowiązani są zastosować się ściśle do instrukcyi swego rządu krajowego.

Nie mogą wszelakoż odmawiać głosowania dla braku instrukcyi. Porządek spraw winien będzie w kwestyach ważnych przyzwolić na słuszny termin dla zasiągnienia instrukcyi, po upływie którego nastąpić musi głosowanie.

Art. 7. Rząd związkowy mianuje potrzebnych urzędników związkowych.

Art. 8. Zastępstwo narodowe składa się z 300 wybranych członków. Z tych wybrani być mają 100 w Austryi, 100 w Prusiech, a 100 w reszty państwach związkowych; bez różnicy, czyli Austrya i Prusy przystąpią do związku ze wszystkiemi swemi krajami lub tylko z większą ich częścią. W każdem państwie związkowem wybrany będzie jeden przynajmniej członek.

Art. 9. Zastępców narodowych wybierają zastępcy krajowi w każdem szczególnem państwie.

Art. 10. Rząd związkowy zwołuje zastępstwo narodowe, i jest upoważniony do odroczenia lub rozwiązania tegoż zastępstwa. W razie rozwiązania muszą być uskutecznione nowe wybory w przeciągu 6 niedziel, a zgromadzienie zwołane.

Art. 11. Zastępstwo narodowe będzie miało udział przy prawodawstwie związkowem. Bez jego przyzwolenia nie może rząd związkowy ogłaszać żadnej ustawy związkowej. Zastępstwu narodowemu przynależy prawo inicyatywy w prawodawstwie co do wszystkich spraw prawodawstwu związkowemu poruczonych.

Art. 12. Do oznaczenia wydatków związkowych i rozłożenia składek matrykularnych, potrzeba potwierdzenia ze strony narodowego zastępstwa. Rząd związkowy ma co trzy lat przedkładać tyczący się kosztorys tudzież wykaz rozchodu. Kwoty matrykularne rozłożone będą na szczególne państwa stosownie do oznaczonego w Art. 8 udziału co do składu zastępstwa narodowego.

Względem kwestyi: jakie wydatki związkowe mogą być uważane za przypadające w rubrykę wspomnionemu zastosowaniu podległą? — o tem ma rozstrzygnąć osobna umowa.

Art. 13. Zastępstwo narodowe może w sprawach wspólnych związku przedkładać wnioski swoje i życzenia rządowi związkowemu.

Art. 14. W następujących wypadkach może zapaść prawomocna uchwała zastępstwa narodowego tylko większością dwóch trzecich części głosów:

1) gdzie zachodzi pytanie względem ułożenia lub zmiany praw zasadniczych związku;

2) przy przyjmowaniu nowych członków do związku;

3) w rzeczach religijnych.

Art. 15. Mianowany ma być stanowy sąd związku.

Art. 16. Jak tylko dadzą już przyzwolenie swoje wszyscy członkowie dotychczasowego związku niemieckiego na powyższe artykuły, ukonstytuować się ma rząd związkowy według brzmienia Art. 3. i wstępuje w miejsce prowizorycznej komisyi związkowej, mianowanej konwencyą z dnia 30. września 1849.

Art. 17. Związkowy rząd ten ma wraz ułożyć zasadnicze prawo związkowe na podstawie powyższych artykułów, które-to prawo po otrzymaniem nań przyzwoleniu ze strony wszystkich członków dotychczasowego związku niemieckiego wejdzie w użycie w miejsce aktu związkowego z 8 czerwca 1815 i konkluzyjnego aktu Wiedeńskiego z dnia 15. maja 1820.

Art. 18. Pojedyńcze rządy państwa związkowego przedłożą następnie prawo to zasadnicze zastępstwom krajowym z wezwaniem do przedsięwzięcia wyboru zastępstwa narodowego.

Art. 19. Po ukończonych wyborach zwołane będzie zastępstwo narodowe, i zarazem przedłożone mu będzie zasadnicze prawo związkowe dla ścisłego porozumienia się w tej mierze.

Po otrzymanem przyzwoleniu — o czem ma nastąpić obopólne doniesienie w czasie jak tylko może być najkrótszym, przedłożą trzy król. rządy wspólnie wniosek swój najprzód c. k. austryackiemu i król. pruskiemu rządowi, i uwiadomią o tem prowizoryczną komisyę związkową.

Akt niniejszy wydano w trzech równiebrzmiących egzemplarzach.

Działo się w Mnichowie, w ministeryum król. domu i spraw zewnętrznych, dnia 27. lutego 1850.

(L. S.)

(podpis) Ludwik v. d. Pfordten. Adolf hrabia Hohenthal. Ferdynand hrabia Degenfeld-Schomberg.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 7. marca.)

Met. Austr. 5% — 81¾; 4½ pct. —. Akcye bank. 1134. Sard. 32¾. Hyszp. 3% — 28⅞. Polskie 300 — 500 — 79⅞.

Prusy.

(Uczta dla deputowanych do Erfurtu.)

Berlin, 4. marca. Wyborcy miasta Berlina dali wczoraj w świetnie udekorowanej sali Krolla wielki obiad na cześć wybranych deputowanych na sejm w Erfurcie. Przeszło pięćset pięćdziesiąt wyborców było obecnych przy tej uczcie. Liczne to towarzystwo reprezentowało wszystkie odcienia partyi konserwacyjnej. Za wielkim stołem, nad którym wisiały wizerunki króla i królowy uwieńczone kwiatami, siedzieli solennizanci dnia tego otoczeni członkami komitetu festynu. Przed wielką lożą nad stołem roztoczył olbrzymi czarny orzeł skrzydła swoje nad dwiema chorągwiami niemieckiemi a nad nim powiewała chorągiew pruska. Wszystkie loże otaczające salę ozdobione festonami i chorągwiami miejskiemi napełnione były damami. Między licznemi toastami spełnił profesor Hensel kielich na pomyślność obecnych deputowanych wskazując na jedność i równość zdania, które przewodniczyło wyborowi reprezentantów Berlina do niemieckiej izby ludu we wszystkich cztérech okręgach wyborczych; poczem zabrał głos prezydent rady ministeryalnej, hr. Brandenburg, przypominając, iż minęły już smutne dnie stolicy, że Berlin znowu ma przyszłość, przyszłość zależącą od stałego, spokojnego i stanowczego działania po myśli króla, i spełnił puhar na cześć Berlina i jego przyszłości. — Minister spraw wewnętrznych baron Manteuffel wyłożył potem, jak rozmaicie w ostatnich czasach tłumaczono sobie wierność oświadczając dalej, iż prawdziwa wierność niemiecka nigdy zfałszować się nieda, i bądź co bądź nigdy niezaginie: „Wierność Prus dla Niemiec!“ Grzmiące oklaski nastąpiły po tych słowach. Tak skończyła się ta uczta. Przed rozejściem się towarzystwa odsłoniono mistrzowski obraz przedstawiający w perspektywie widok miasta Erfurtu. Przy tej sposobności zrobiono także składkę dla ubogich. (B. Z.)

(Pan Radowitz ma być prezydentem sejmu Erfurtskiego.)

Berlin, 7. marca. Słychać, że jenerałlieutnantowi R a d o w i t z ma być polecone zagajenie i przewodniczenie w czynnościach sejmu erfurtskiego. Ponieważ pan Radowitz po wystąpieniu ministra Bodelschwingh z rady administracyjnej, obecnie objął prezydenturę w radzie administracyjnej, przeto obadwa zadania złożone są teraz w jednem ręku. Minister Bodelschwingh dla tego wystąpił z rady administracyjnej, aby jako deputowany miasta Berlina w izbie ludu wyłącznie mógł się poświęcić temu zawodowi. — (P. S. A.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 9. marca.)

Dobrowolna pożyczka 105½. Oblig. długu państ. 87½. Akcye bank. 94¾. Polskie listy zast. 95½. Pols. 500 — 80; 300 — 119¾. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 12⁵/₁₂. Austryackie banknoty 89—

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie.)

Warszawa, 9. marca. Najjaśniejszy Pan w przychyleniu się do najuniżeńszej prośby wychodźcy Polskiego L e o p o l d a P o d b i e l s k i e g o, w Paryżu przebywającego, pozwolić mu raczył powrócić do Królestwa Polskiego wraz z żoną i czworgiem nieletnich dzieci, bez zwrócenia mu atoli skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku. (Gaz. Warsz.)

(Kurs giełdy warszawskiej z 8. marca.)

Za Obl. skarb. 79 Rub. 80 kop. Listy zast. nowe 14 Rub. 85 kop. Serye wyloso. 123 R.

Rosya.

(Umowa między Rosyą i Austryą względem zbiegłych żydów.)

Petersburg, 25. lutego. Ogłoszono tu następującą deklaracyę podpisaną 3. paźd. r. z. przez kanclerza państwa hrabiego Nesselrode i wymienioną w Wiedniu na takąż deklaracyę austryackiego ministra spraw zagranicznych, Księcia Schwarzenberg: „Rządy rosyjski i austryacki chcąc urządzić za wspólną zgodą i w duchu dobrego sąsiedztwa wysełanie żydów zbiegłych z jednego państwa do drugiego, umówiły się jak następuje: 1) Żydzi poddani rosyjscy, którzy przeszli do Austryi bez paszportu lub innego prawnego pozwolenia, lub których paszporta albo inne papiery okażą się nieważnemi, z powodu, iż niebyły odnowione w przepisanym czasie, wysłani zostaną do Rosyi. — 2) Wszakże wpuszczeni będą napowrót do Rosyi, w takim tylko razie, jeżeli będzie należycie dowiedzionem, iż są poddanymi rosyjskimi i że ich niebytność nie trwała dłużej nad lat 5. — 3) Termin ten lat pięciu będzie liczony od czasu, kiedy się kto nieprawnie wydalił. Przedawnienie jednak będzie się przerywało za pierwszem uwiadomieniem, przesłanem przez władze austryackie do władz rosyjskich o zamiarze wysłania zbiega. Czas, który potem upłynie dla sprawdzenia jego narodowości, w rachunek lat pięciu niebędzie wciągany. — 4) Powyższe przepisy będą się stosowały zarówno do żydów, którzy się nieprawnie wydalili przed wymianą tej deklaracyi. 5) Przedawnienie pięcio-letnie nie będzie się ściągało do żydów, którzy przed wyjściem za granicę popełnili jaką zbrodnię, lub przestępstwo; tacy bowiem będą wydani na pierwsze zawołanie, bez względu na czas pobytu ich za granicą. (G. Warsz.)

Turcya.

(Rekrutacya w paszaliku Trebizondy. — Wiadomość z nad granicy bośniańskiej.)

„Corresp. litogr. z Wiednia z d. 10. marca donosi co następuje:

Z Trebizondy piszą pod d. 14.: W największej części dystryktów Bidlis, Mosch, Wan i Dschulamerk zamieszkałych przez Kurdów, nie zwykł był rząd turecki nigdy pobierać rekrutów, teraz zaś nastąpiła tam na rozkaz naczelnego dowódzcy Reschi-Baszy wielka rekrutacya, w skutek którego rozkazu wsadzono dzisiaj 400 młodzieńców kurdyjskich po odbytej kwarantanie na parową fregatę Eseri-dschedid, która odpłynie do Konstantynopola; ten sam statek przyjął na pokład 500 rekrutów przeznaczonych do służby morskiej wziętych w Lisistan, dystrykcie należącym do paszaliku Trebizondy.

Z n a d g r a n i c y b o ś n i a ń s k i e j donoszą pod d. 5. marca. Bihacz został istotnie zajęty przez powstańców, załoga tamtejsza otrzymała wolne wyjście z twierdzy i udała się do Banjaluki; reszta powstańców wyruszy 7. b. m. z Todorovo, uda się do Bihaczy, zkąd wyruszy ku Banjaluce.

(Zatargi między Czernogórcami i Turkami. — Wychodźcy.)

Wiarygodne listy kupieckie z Cattaro donoszą, że wzajemne zatargi między Czernogórcami i sąsiednimi Turkami znów się ponowiły. Czernogórcy wpadli do wsi Podgorizza, zrabowali kilka domów i spustoszyli pobliżkie winnice. Wszelako na wieść o nadciągającem spiesznie w pomoc regularnem wojsku tureckiem, cofnęli się napaźcy napowrót w góry, i zachowali się już odtąd spokojnie.

— Wychodźcy węgierscy, którym rząd turecki pozwalał dotąd przebywać w Adryanopolu, Nikopoli, Nissa i kilku innych miastach, otrzymali w tych czasach rozkaz udać się bez zwłoki tymczasowie do Szumli. (Lld.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w Tarnowie.)

Tarnów, 1. marca. Na targach z 18. 22. i 26. lutego płacono u nas za korzec pszenicy 13r.49k.; żyta 10r.25k.; jęczmienia 10r.35k.; owsa 7r.35k.; grochu 13r.40k.; ziemniaków 4r.50k.; Cetnar siana kosztował 4r.; okłotów 2r.25k.; — funt mięsa wołowego 15k. a sąg drzewa twardego sprzedawano po 22r.30k.; miękkiego 15r. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 6. marca. Według doniesień handlowych z Stanisławowa, Tłumacza, i Halicza sprzedawano tamże na targach w ostatnich dwóch tygodniach lutego w przecięciu korzec pszenicy po 14r.—12r.30k.—14r.; żyta 10r.30k.—9r.30r.—10r.20k.; jęczmienia 10r.—6r.—7r.40k.; owsa 4r.—3r.20k.—3r.40k.; kukurudzy 10k.—6r.—9r.20k.; prosa 25r.—0—10r.; kartofli 5r.—3r.20kr.—4r. 50k. Cetnar siana 5r.—1r.40k.;—0; Sąg drzewa twardego 15r.—21r. 15k.—12r.30k.; miękkiego 9r.—18r.10k.—10r. Funt mięsa wołowego 8k.—7½k.—8½k. Garniec okowity 4r.—3r.8k.—2r.55k. w. w. Nasienia konicza i wełny niebyło w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 15. marca.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	5	20	5	23
Dukat cesarski	5	24	5	27
Półimperyał zł. rosyjski	9	21	9	24
Rubel śr. rosyjski	1	47	1	48
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	6	100	15
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	18

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. Marca. Hrabina Komorowska Franciszka, z Łuczyc. — Rulikowski Kajetan, z Świtarzowa. — Rojowski Felix, z Cieszanowa. — Winnicki Antoni, z Koziec. — Janiszewski Julian, z Wołyniowa. — Kunaszewski Władysław, z Stanisławowa. — Zagórski Wicenty, z Czech. — Małecki Kajetan, z Skomorochów.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. marca. Hrabia Drohojewski Seweryn, do Balicy. — hr. Dembiński Eustachy, do Nieniadowa. — Hr. Humnicki Ignacy, do Przemyśla. — Hrabina Tyszkiewicz do Rzeszowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. marca:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27″ 7‴ 6⁗	+ 0,7°	+ 1°	zachodni	pochm. śnieg
2 god. zr.	27 7 10	+ 1°	— 4°	„ „	„ ⊙
10 g. w.	27 7 10	— 4		północ. zach.	„ śnieg

T E A T R.

Dziś: Na dochód JP. Władysława Łozińskiego: **„Rinaldo Rinaldini,“** dramat w 5 aktach.

Jutro: Opera niemiecka: **„Maria di Rohan“**

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.